

OSGEORGIUS
RAKOCI DEI
GRATIA PRINCEPS

Transylvaniæ, partium Regni
Hungariæ Dominus & Sicu-
orum Comes, &c. Memoria commenda-
mus tenore præsentium significantes,
quibus expedit universis : Quòd
Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregii,
& Nobiles, cæteri; universi Status & Or-
dines trium Nationum Regni nostri Tran-
sylvaniæ, & partium Hungariæ eidem an-
nexarum, in generalibus eorum Comitibus,
ad diem 16. Mensis Februarii, Anni Dni
Millesimi Sexcentissimi Quadragesimi se-
cundi, in Civitate nostra Alba Iulia, ex edi-
cto nostro celebratis congregati, exhibue-
runt nobis & præsentaverunt quosdam in-
frascriptos Articulos, in eisdem Comitibus
paribus ipsorum votis, & unanimi con-
sensu conclusos: Supplices nobis hu-
milime, ut nos universos eos Articulos,
omniaque & singula in eisdem contenta,
ratos, gratos & accepta habentes, benignè
approbare, ratificareq; dignaremur. Quo-
rum quidem Articulorum tenor talis est:

Arti-

ARTICULI VNIVERSORVM DOMINO. RVM REGNICOLARVM TRIVM Nationum Regni Transylvaniae, & Par-

tium Hungariae eidem annexarum, in generalibus eorum
Comitiis, in Civitate ALBA JULIA ad diem 16. Mensis
Februarii, Anno Dñi. 1642. indictis,
celebratis, conclusi.

PRÆFATIO.

*Hálát adnak az Statuok Istennek, az mostani kegyelmes
Urok, Fejedelmek ideibéli békefészes állapotért, melyben az
középséges gyűlésre convocáltván, az Országnek egyes szükség
dolgai közbe körvekezendő Uj Fejedelem választása felől e-
gyenlő értelemmel tsendességet talbatnak; Kinek kíván-
nak egészéget, hosszú életet, boldog szerentses Birodalmot.*

Buzgólagos szívűből származott hálá-adással tartozunk,
Kémes Urunk Fejedelmünk, az mindéható fellegetes bölts
Istennek, hogy ő fellegete Nagyságodat véghetetlen art, ai
gondviseléséből ilyen terhes és sullyos gondgyai közöt is,
mind Fejedelemségének idejétől fogva, emberi reménység-
kúvól szegény hazánkkal és Nemzetünkkel egyetemben,
tsendes és békefészes állapotban megtartott: és abban is al-
kalmatóságot mutatott ő fellegete Ngdnak, hogy ez mostani
generalis Gyűlésre is ilyen szép alkalmatósággal convo-
caltatot bennünket. Bizonyára méltán mondhattunk mi is
az Szent Daviddal egyetemben; Békefészeget el aluszunk és
el nyugszunk, mert az Ur ád mi-nékünk bátorlagos lakást.
Könyörögven azon ő fellegetnek, hogy Ndat ennek után-
na is mind az mi Kémes Afiszonyunkkal és szerelmes fiaival
egyetemben, boldog hosszú életendőkig éltesse, szeren-
tseltesse, és tartsa meg; igazgatván mindeneben szent Lel-
kének általa, szegény hazánknak tsendes, békefészes álla-
patban való meg maradására és oltalmazására.

Ezek

Ezek után, Kémes Urunk, az Nágod közinkben küldött
kegyelmes *propositio*át alázatosan vevén, az mellett Ndnak
egész Tanács Urhivci által való izeneti is, és kegyelmes in-
tetet is meg-értettük, hogy tudniillik, noha az Ur Istén-
nek jó voltából, mostan Ngod egészéges állapotban vagyón
mindazonáltal Nágod is, az közönfészes halandóság alá
vétertetet ember, és ez világból való ki-költözésének óráját
nem tudja. Hogy azért akkor is, mikor az Ur Istén az Ngod
oráját el-hozza, ez mi szegény hazánk dolga, amaz vesze-
delmes *interregnum*nak állapotjára ne jurna: Ennek
akarván idejen elvit venni, bizonyos *Successor*nak szabad va-
lasztásunk szerint való rendelkezéssel, *commendata* azért
Ngod erre az megtóságos állapotra, úgy mint Nagyságod
*Successor*ának, mostani Varadi Capitányat, szerelmes fiat,
az Tekéntetes és Nagyságos RAKOCI GYÖRGY Urunkat.
Míis azért kegyelmes Urunk egész országul, három Nem-
zetül, elvitünk viselvén azt, minemű veszedelmes legyen az
*Interregnum*ban való állapot, melyet gyakorta országul ma-
gunkon keserveffen meg-érezttünk és tapasztalhatóképen
meg-láttunk, hogy abbéli veszedelmét szegény hazánknak
el-tavoztathatnók, és mind magúknak, és mind maradékink-
nak tsendes, békefészes állapotjára meg-erősíthetnók;
Ngdnak reánk Országul még jóvendő időre való el-
kedésért és Atyai gondviselésért magunkban szorgalmato-
san *ponderalván*, és *accedalván* az Ngod Atyai *commendatio*-
ja is: igen izúkfészesnek láttuk lenni, hogy ez mostani bé-
kefészes állapotban az Ngod *Successor*a felől *deliberalánk*.
Eő Nagyságát azért RAKOCI György Urunkat, egész or-
szágul, három nemzetül, min az *Partium*ban lévő Urunk-
kal Atyánkfiaival egyetemben, egyenlő egy értelemmel,
egy szívvel, lélekkel, ennek az szegény hazának *Libera-
tio*ra, *uoxa*, szabad választása, és ez aláb meg-*intencio*ti-
szerint, kikre már hittelet kötelezte ő Naga magat, jóvén-
dóbeli Fejedelmünknek, Urunknak, és Nágod után való
*Successor*nak, választottuk.
Ezt mindazonáltal hozzá tévén, hogy az mi Istén
Nágod által, (ki hosszú ideiglen szívünk szerint kíván-
nak

A 2

nunk / valami az Nágod Fejedelmi méltóságához- való álla-
patok, azokban ő Nága magát ne *im niscallja*, semminé-
mű *jurisdictioit*, és *gubernatioit* magának az Nágod hire, ked-
ve, s' akarátja- nélkül ne *vendicalljon* ez Országban; holott
míg az Ur Isten Nágodat elteti, az országnak *plenaria guber-
natioja*, *administratioja* csak Nagyságodé lélzen.

Kérven azon az mindenható felséges bölts Istent, hogy
ő Nágát éltesse, szerentséktesse, tartsa és oltalmazza- megh
minden gonosz ügyek ellen, hofz szu, boldog, kívánatos
elzrendősig, tegye hasznos fejedelemmé, és ruházza- fel ő
felsége szent Lelkének- általa erzelemmel, okossággal, böl-
tsésséggel, tudománnyal, fejedelmi bátorlágnak lelkevel,
mint regen Davidot, Salomont, Ezechiafit, és az több szent
királyokat, az Istennek tiszteletének oltalmazására, árvák-
nak, özvegyeknek gyamolítására, minékünk- is egész Or-
szágul, Három Nemzetül megmaradálunkra, és ő Nagyságá-
nak- is jó hirenek, nevének méltó földre ki-terjesztelére,
Amen.

CONDITIONES.

quibus mediantibus Illustrissimus Domi-
nus Dn. GEORGIUS RAKOCI Junior, ad futurum suum
Principatum se adstrinxit.

CONDITIO I.

Mivel az Nemes Ország ő Nagyságát az mi mostani ke-
gyelmes Urunk Fejedelmünk Nagyságának, úgy mint az ő Nága sze-
relmes Átyjának (mellyet az Ur Isten ő felsége meg- szer- balaszon) holtá-
után- való Fejedelemnek eligalta, és valasztotta, hogy az míg az Ur I-
sten ő Nagyságát elteti, úgy y mint mostani Kegyelmes Urunkat, Fejedel-
münket ő Nagyságát, addig ez mostani Ujonnai valasztott Iffiu kegyel-
mes Urunk ő Naga, az Országnak semminemű gubernálásában directio-
jában, és akarmiben- is, az mi az ő Naga szerelmes Átyjának, mostani
Kegyelmes Urunknak Fejedelmünknek ő Naganak böltsületit, méltóságát,
authoritását, meg- bántana, sérti ne; és ellene léte, magát az ő Naga
Kegyelmes consentusá, akarátja, s' parancsolatja- nélkül nem immi-
scallja.

scallja, s' nem ingerallja; és- valamig az Ur Isten ő felsége ő Nágát, az
mostani Kegyelmes Urunkat, Fejedelmünket elteti, ehhez tartja magát, és
ez ellen- is nem vét semmiben- is ő Naga.

CONDITIO II.

Mivel Bethlen István Vram ő Naga igaz legitimé eli-
galtat, s' inauguraltat Fejedelem volt, ő Naganak minden collatio-
it, donatioit, inscriptioit, annuentiait, valamellyek legitimé ema-
nalcatták, ha kikollyak vannak, intaté & illibaté meg- tartja, és meg-
hadgya azokban.

CONDITIO III.

Hogy az fényes Portától- soha semmi időben el nem szakad,
sem az Országot el- szakasztani nem igyekezik, hanem mindenkiből ked-
vet keresi, és a' hoz illendő obsequiumat praestallja; Erdélynek az Tö-
rdök Császárral való régi frigyét intaté meg- tartja, és az Portára járan-
do követeit- is az előbbi díszéretes Fejedelmeknek szokások- szerint ex-
pediallja.

CONDITIO IV.

Hogy sem Romai Császár ő Felsége, sem egyéb Keresztien
Fejedelmek, és szomszéd országok- ellen hadat ő Naga offensivé, ha okot
nem adnak rá, nem indit; hanem az jó békefőzet minden tehetsége- vel
oltalmazza.

CONDITIO V.

Hogy mindeneket személy válogatás- nélkül az régi recepta
religiokban, és azoknak szabados exercitiumokban meg- tart, és mások-
kal is meg- tartat, és egyik religion- való Ecclesiákra- is hatalmasul né-
kűld, és el nem foglaltatja ő Naga; Religioknak respectuáert- is sem-
ki- is haza fiait- közzül meg nem vet, hanem ebből minden személy valo-
gatás, és discretio- nélkül, az boldog emlékezteli Fejedelemnek díszéretes
példáját követi; Tudván azt, minemű hasznos meg- maradására volt
mind ő Felségének, mind pedig hazánknek ebbeli tselekedete.

CONDITIO VI.

Hogy hazánknek mostani első rendeit, tanácsit, érdeme-
től- visszoldit állapattokban, tisztekekben, hivatalokban az kik meg akar

nak maradni, s Naga megtartja, és semmi időben az hasznos hazai fiát más idegenért hátra nem veti, hanem azoknak Tanácsokkal és szolgáltatásokkal el, kinek kinek az állapotja szerint való bőséget meg adgya illendőképpen; és hogy valatta valói közül is az hazai fiát senkinek bőségetlen soggal illetni nem engedi. Annak felelte, hogy belső és külső országos dolgokat, az két Császárhoz, vagy több Szomszéd Országokkal való confederatiokat, Tanátsi híre nélkül nem tekekezik, sem az Országhoz tartozó birodalmakban semminemű erőseket, tortaliunokat, vég-határakat, azoknak határait, semminemű praxetulo- alatt el nem igéri, sem idegeníti, hanem az vég-határakban is hasznos hazai fiát tart.

CONDITIO VII.

Hogy Urakat, Nemeseket, Keréket és Mező-Városokat, Szászokat és Szekelyeket, régi és minden legitime emanaltatott Privilegiumokban, donatiookban, annuenciáokban, inscriptiookban megtart, az Szent Andrásh Király Decretumának continenciaja szerint.

CONDITIO VIII.

Hogy soha senkit senkinek vádlására, Uri, Nemes, és egyéb szabadsággal élő rendek-közül, törvény-előtt nem arellaltat semmi sejm és mód-alatt, hanem legitima citatione mediante, juris ordine convictum & aggravatum: és semmi violentiákat akkor kikéld-i a-latta valói közül senkin exercálni nem enged: hanem ebből az utolszori Fejervári Gyűlésben, és az üdvözült Fejedelem inauguratiojakor emanaltatott e-ről való Articulus observatassék, Anni 1613.

CONDITIO IX.

Hogy az Országnek libera electioiát telles életében semmi uton nem impediálja, hanem azt az Országnek integré megtartja, és senkire az Fejedelemséget nem transferálja, sem arról Ország híre nélkül senki vel nem tractál.

CONDITIO X.

Hogy az Tanátsi rendeknek, és Országos gyűlésekben is mindeneknek szabados voxot enged, mindenféle panaszalkodásoknak és igazságoknak elő-jámlására.

Hogy

CONDITIO XI.

Hogy az Fejervári Gyűlésben végeztetet Unionak conditioit minden trükelyeben foggyatkozás-nélkül Naga megtartatja.

CONDITIO XII.

Hogy valakik egyebek veszedelmére, s Hazánk szabadságának romlására ártalmas tanácsot adnának s Nagának, azok-ellen az előbbeni Articulus observatassék, Anni 1613.

CONDITIO XIII.

Az Országnek közönséges és egyenlő akaratból való végeztése, Articulusit maga is megtartja, s másokkal is megtartatja: szegénynek, boldognak személy válogatás-nélkül igaz Torvenyt szolgáltat, az Sententiáknak executiojokat nem impediálja, és Terminuskor semminemű Caulaiban az fiteusnak ben nem áll. Egyéb Caulaiban mind az által ben állbet s Naga, de úgy, hogy az s Naga méltóságos személye-eleiben való appellationok ezzel ne interurbaltassanak.

CONDITIO XIV.

Mint hogy mind az Magyar Natio, s mind pedig a Szász Uraink s Arjánk fiai magok Natiojokból szoktanak magoknak fő tiszteket, Ispánokat választani: Az Szekelység is nem utolsó tagja levén ez szegény hazának: s Naga Kapitánokat, Királyi-birákat, Generalisfikat, magok Nemzetéből allokát és közröklakokat adgyon közükben; Megmaradván mindazáltal mindenekből az Fejedelmeknek iurisdictionja és méltósága. Az Király-biráknak pedig választások specificé csak ugyan s Komek Szekinek szabadságon állyon: Fő Ispánokat is az magok Vármegyeyekből valokat adgyon s Nagysága.

A 4

ss(:)ss

CONSTITUTIONES REGNI.

ARTICULUS I.

*Czegéres vétekben vakmerőkepen előknek meg-büntetésekben
micsoda procellust kellessek követni, végeztetik.*

Az mi az Nagod kgrmes első *propopositio*ját illeti, némely tzege-
res vétekben elő gonosz lelki ismeretű embereknek állapotokról;
Nem akarván mi-is egész Országul azoknak vétekért az Istennek
súlyos következhendő büntetést magunkra vonni; Végeztük e-
gész Országul, Három Nemzeül, hogy az olyanoknak, nevezet-
szerint péter György, és Andrástvá Biro István, többen-
is az kik olyanok volliának, *citaltassanak* azon Vármegyében lévő
Tízzei Urainktól, az hol laknak, *ad primam ipsorum Sedem Judiciari-
am*, és azon Szeken, *ante alias omnes causas*, leváltassék dolgok, *ser-
vati tamen de jure servandi*; szabad legyen penig az Vármegye Tízzei-
nek akár mellyiknek is *prosequantur* és ha mellyik el indíttya, s' *ad
summam* fel eiztendeig nem *continuallya*, nem *prosequallya*; az *Dire-
ctorral* szabadossón *prosequantur* ha Nágod. Ha pedig az Tíztek
kerelnek is, az Ország vegezése szerint az *Fiscus* igazsága meg-marad-
gyon abból az 1635. eiztendőbeli kilentzedik *Articulus* szerint.

ARTICULUS II.

*Az Pöröknek el-igazisdában az Terminusokon, és egyebkor is törvény-
kor az Fejedelem benülhet, Fiscus Causai discussioján kívül.*

Kgrmes Urunk, mivel az Nemes Országk ennek előtte kívánra
volt Nágodol, hogy Nágod semminemű *Causákban Terminusok*, és
egyeb időkben is ben ne ülne törvénykor; Moltan azért bizonyos
*responso*ra nézve: Végeztük és *concludatuk* egész Országul, Há-
rom Nemzeül, hogy Nágod az *Fiscus Causai* kívül, az *privata per-
sona causai*ban, ben-ülhessen; azoknak *discussio*it értheffe, és halha-
la Nágod; Ugy mindazonáltal, hogy az Nágod méltóságos sze-
melye-cleiben való *appellatio*k ezzel ne *interturbatassanak*.

ARTICULUS III.

*Az Fejedelem és Ország közönséges szükségére Kapu szám-után
bizonyos somma pénz ígértetik, az Taxas Városok eizten-
dőként való szokor adajokval egyetemben.*

Nem

Nem tagadhattyuk, kgrmes Urunk, szegénységinknek sok rend-
béli fogyatkozásokat, holot az el-múlt eiztendőbeli árviz buzajok-
ban, gabonájokban sok helyeken sok károkat tört. Moltan is az ál-
kalmatlan Teli időnek mi voltához kepest mit remélhetünk, tsak az
jó Isten tudgja; marhajok is halton hal. Mindazáltal, hogy Nágod-
nak meg ne fogyatkozzunk, ígértünk Nágodnak minden rendbéli
szükségeire ez el-múlt eiztendőbeli *Contributio* szerint Kapu szám-
után az két rendbéli adozásra husz forintot; az előbbi szokás szerint
négy rendbéli *Terminus*okon, úgy mint az Szent György napnak
felet, *ad 1. Junij*; felet *ad 1. Augusti*; az Szent Mihály napnak felet, *ad
1. Octob.* felet *ad 1. Decemb.* az Nágod Tárházában be-izolgal-
am. Az *Partium*béli Uraink, s' Atyáinkiai is az Száfsz Uraink s' Atyánk-
fiaival egyetemben ezen tereh viselésére ígerik magokat. Hasonlo-
képen az Székely Uraink s' Atyáinkiai is, kiknek ő Klínek között
az Vármegyéken Jóságok vagyon, azon tereh viselésre ígerik ma-
gokat. Nágodnak könyörögünk, legyen *contentus* vele.

Az Taxas Városok adaja.

Colosvár ad	Flor. 2400.
Várad	Flor. 1800.
Fejervár	Flor. 200.
Bánff-Hunyad	Flor. 200.
Udvarhely	Flor. 260.
Kézdi Várhely	Flor. 180.
Szepfi Szent György	Flor. 150.
Illyefalva	Flor. 150.
Egeres	Flor. 125.
Nagy Almás	Flor. 100.

ARTICVLVS IV.

*Az Vég házak építésére tartozó Gratuitus labor helyett Kapu
szám-után való subsidium.*

Az Vég házaknak is éppitést igen szükségnek láttuk lenni,
Kgrmes Urunk: hogy azért azokra is leheffen valami *provisio*nk; íge-
rünk Nágodnak azoknak is építésekre két forintot minden Kapu-
rol. Es mivel hogy annak *administrálása* rövidgyeb időt kíván; az
Adonak első *terminus*án, *hoc est*, 1. *Junij* *integraliter* készek léizünk az
Nágod Tárházában be-izolgalatni. Az *Partium*béli Uraink s' Aty-
tyáinkiai is az Száfsz Urainkkal s' Atyáinkfiaival egyetemben; hason-
loképen az Székely Vraink is, kiknek ő Klínek között az Várme-
gyéken

A s

gyeken Jofzágok vanyon, ezen tereh vifcléfre igérik magokat, Nágodnak könyörögünk legyen *contentum* véle, és Szekérbéli *gratuius labor*tal ne bántson bennünket.

Az Taxás Városok *gratuitus labor helyet való pénzbeli subsidiumok*.

Colosvár ad	Flor. 400.
Fejervár	Flor. 150.
Bánfi Hunyad	Flor. 100.
Vdvarhely	Flor. 100.
Kézdi Válarhely	Flor. 100.
Szepfi Szent György	Flor. 70.
Illyefalva	Flor. 70.
Egheres	Flor. 70.
Nagy Almás	Flor. 70.

ARTICVLVS V.

Az Olah Páspók paraszt tudatlanokat Papokká ne csinállyon, *tiszti vesztése*-alatt: ha kiket ilyeneket paraszt Jobagyokból csinált, azokat is Papfágoktól megfosztván tartozzék földes Uroknak kezekhez *vifclé*-borsátani, azon bántetés-alatt.

Kgmes Vrunck Fejedelmünk, honnan vévén az Olah Páspók *anabhorit* maganak, nem tudgyuk, de ekkediglen is fok rendbéli Atyánkfiainak irás tudatlan Olah Jobagyokból, kik tellyességgel csak parasztok, és az Vrok szolgálatyokat kerengik, fizetéért Olah Papokat *creant* belőlök; Végeztük azért az Nágod Kgmes tertzéféből is, hogy az olyan tudatlan paraszt Oláh Jobagyokból ez után semmi *izin* és *pretentus* alatt ne méréfzellyen Papokat tenni, *sub amissionem officij*, Az kiket penig ekkedig is olyanokat tört volna Papokká, azokat is *more de facto*, le vévén az Papfágot rolok, borsáffa földös Vroknak kezekben, *sub eadem pana*.

ARTICVLVS VI.

Hunyad Vármegyében Nemes fundusra szállott Muntianok vakmerő latorfágok reftanátatása.

Az Hunyad Vármegyebéli Atyánkfiái is jelentik, Kgmes Vrunck, hogy laknának Vármegyékben oly Muntian emberek, kik félelgeku-

gek-után nemes funduson lakván, Nemességeknek *prætextus*-át minden gonoszlagot, lopást, gyilkosságot, tolvaylást meg-tselekeznék; ha perleni kezdnek vélek, csak előb alnak. Végeztük azért és *concludituk*, hogy az ilyenekről *observáltassék* az 1624. éfztendőbeli *Articulus*. *Hoc addito*, az kiknek csak zalagjok is nem találtaik, *comperta rei veritate*, nem valami *suspicio*ra, törvényig *arestáltathassák*, ha elégedendő kezezeket nem állathatnak.

ARTICULUS VII.

Maramarosban Kun László Uram Jofzágában is az Tisztek *inquirálhassanak*, úgy a mint másfokében.

Az Maramarosi Atyánkfiái jelentik, Kgmes Urunck, hogy Kun László Uram Maramarosban levő Jofzágát nem engedi, hogy az Tisztek *inquirállyák tempore inquisitionis*. Végeztük azért, hogy erről *observáltassék* és *confirmáltassék* is az 1633. éfztendőbeli 24. *Articulus*, csak hogy az más emberek Jofzági is ezen *Articulus*hoz tartsák magokat.

ARTICULUS VIII.

Az Maramarosi Nemességet Posta lo adással ne bántsák: az szegényeknek is marhájat tovább régi szokot *utius* nál az Posták ne vigyék.

Ugyan az Maramarosi Atyánkfiái között járo Postáknak *insolentia* jokról is; Végeztük, Kgmes Urunck, hogy az Nemes embereket Posta lo adással ne bántsák: az köztök levő szegényeknek is lovat, se ökreit, szekereit ne vigyék tovább, mint az régi *usus observat*ott köztök.

ARTICULUS IX.

Az melly Posták az Városiak posta lovat, szekereit rendelt helyeknél tovább vinnék; avagy az kik miatt az posta lo el-vész, és az kik posta lovat szokot helyeken nem adnának, azoknak büntetések végeztetik.

Vannak fok panaszkodások, Kgmes Urunck, az Colosvár Városi, és töb Városbéli Atyánkfiainak is, hogy Posta lovakat, szekereket az *terminált* helyeknél tovább vinnék az Posták, hol magoktól, hol szomszédos falubeliek kényszerítéséből; Végeztük azért az Nágod kgmes tertzéféből is, hogy mind az Colosvári, és mind az töb városbéli Vraink rézfekről *observáltassék* az Ország *Articulus*a, és az posták tartsák ahoz magokat; Ha melly postaja ala Nágodnak posta lovat adnak,

adnak, írják fel a' nevét, s' ha az szokot helynél tovább viszi, s' el veszi, talállyák meg az Nágod Hopmesterét felőle, és hogy Nágod az Postának hó pénzéből igéri meg fizettetni az lonak az árát, Nágodnak hiven meg szolgállyuk. Ha pedig az posta az lovat az szokot helyeken el-hagyván, és annak az helynek biraja az maga terhet viselheti azzal az loval, és más posta alá adgya, s' el vész az lo, annak az helynek biraja adgya meg az árát. Az hol pedig az postának kellett el-hadni az posta lovat, azon helynek birai posta lovat tartozzanak adni az posta-alá, *sub pana ducentorum florenorum.*

ARTICULUS X.

Abrugi Bányai Nemessék Városi biro-elő Nemes örökségekről meg-felelni nem tartoznak.

Abrugi Bányán lakó Nemes Aryámfiai instantiajokra; Végeztük, Kgmes Vrunck, hogy Nemessé szabadságok-ellen, semminemű örökségekről, házokról, földökről ne tartozzanak az Városi biro-előtt meg-felelni, hanem ha kiknek mi *competentia* jökök ellének Nemessé örökségek dolgából, keressek Vármegy Szekin őket *competens* birajok előtt; mivel magok is az Abrugi Bányai választot Polgárok jelen lévén ennek *consentiantanak.*

ARTICVLVS XI.

Nemes ember maga számára szántot földétől dézmát ne vegyenek; az Paraszt ember ellenben tartozzék adni: mindazáltal az paraszts ember is szánto föld nélkül tellyességgel ne maradjon.

Sok Nemes Aryámfiai jelentik, Kgmes Vrunck, hogy az mely földet magok számára szántanának, arról Dézmát vennének rajtok. Végeztük azért, hogy arról *observáltassék* az 1624. éfztendőbeli *Articulus*, Melly így vagyon: *Az Nemes ember akarmelty földet is ha meg-szánt maga számára, abból dézmát ne adgyon; a' Paraszt ember e converso az mit meg-szánt, abból tartozzék dézmát adni.* Mindazáltal az paraszt ember is szánto föld-nélkül tellyességgel ne maradjon.

ARTICVLVS XII.

Az kik az Szászág közt Fejedelem Salvusconductusa-nélkül erővel Posta lovat vennének és há borgatnak őket, és egyéb insolentiaikat tselekednének, azoknak meg büntetésekben mitsoda processus observáltassék.

Az Szász Vrainks' Aryámfiai közt, Kgmes Vrunck, ha valakik erővel

vennének posta lovakat, vagy csak posta lo adásra is erőltetnék őket azon kívül, kik az Nágod *Salvusconductu*val járnak; Vagy valami egyéb *insolentia*kat tselekednének rajtok; Végeztük egeiz Országul Háromi Nemzetül, hogy azokat az ő Kgmeck között való Tisztviselők *evocáltassák* az Erdélyi *Terminus*ra, akár Gyűlésre, és több *remedium* nem adattatván benne, két száz forintot *convincáltassanak*; Mellette lévén *collateralis attestatio*jok, *intempesiv*raoknak ne találtaffanak; sőt azon falubeliakkal is bizonyíthaflanak az hol a' *fele patrum* történik, és azon egy *Terminus* n ve ső *Sententia pronuntia*ltassék ellenek. Ha kikkel azért valami bösüetet tésznek, az állyon az ő Kgmeck jó akarattján.

ARTICVLVS XIII.

Szász rendekkel való perlekedésnek modgya.

Végeztük ezt is ugyan ő Kgmeck részéről, hogy az kik ő Kgmeck kelakarnak perleni *Terminus*okon, az Ország törvénye szerint *Communis* *evocáltassanak*, nem egy *privatus* embert, holott erről *Privilegium*ok *extat*; hanem ha ki *privatus* embertel akar köztök perleni, *coram competente* *judice* keresse ot, az hol lakik: Ha pedig egy *privata* *persona* *evocál*na valaki az Tablára ő Kgmeck között, *cofacto in moris* *homagio* *convincáltassék.*

ARTICVLVS XIV.

Maga majorfágából kevés erő marhát, ha az Szegénység Városokra vészen, Cedula pénzzel az Harmintz adófok ne bántassák.

Végeztük ezt is, Kgmes Vrunck, az Nágod Kgmes tetteleiből is, hogy a' mikor Szegénységünk Városokban magok majorfágokból valami kevés erő marhák: vésznek el-adni, az olyanokon az Harmintz adófok, az régi jó *Ufus* ellen Cedula pénzt ne vegyenek, hanem az előbbi reghi jó *usus* *observáltassék* ebben is.

ARTICVLVS XV.

Az Moldovaiak az mely Erdélyhez tartozó határt Besztértzen feljúlól occupáltanak, hogy visszontag recuperáltassék, az Statutok decernáltassák.

Ertyük, Kgmes Vrunck, hogy Besztértzen felül az hol az Dorna vize az Besztértze vízében szakad, mely az Erdélyi és Moldvai határt *disztinguált*ly; az Erdélyi határt innét az Besztértze vízén egynehány Moldva

Moldvai emberek az Moldvai határhoz akarják bérni, melyről Nágod is egynéhány uttal az Moldvai Vaydát fő Követi által *requiráltatván* igerte is volt magát, hogy azokat az Oláhokat onnet *se morvealtatya*; melyet ez ideig is nem *prestalt*. Mostan az Nemes Ország is azon dologról *requirálni* akarván az Vaydát; Végeztük Országul, Három Nemzetül, hogy ha az Vayda az Nemes Ország *requisitiojára* azokat az néhány Oláhokat onnet nem akarja *se morvealtani*, hanem régi Eöfinktől reánk maradt szegény hazáknak határit *occupálni* fogják; Nágod Fejedelmi kegyelmességéből ne engedgye *occupálni*, hanem azokat az *Occupatorokat omnibus mediis et viis se morvealtatja* onnet; Nágodnak alázatosan meg szolgáljuk.

ARTICVLVS XVI.

Az Tekéntetes és Nagyságos Iffiu Rakoci György, Ország Ujonnán vala szöri Fejedelme hátságre az Statulok magokat háttel kötelezik.

Mivel immár, kegyelmes Vrunk, Fejedelmünk, az nagy hatalmu Istennek kegyelmességéből, Nágod kegyelmes *commendatioja* szerént szerelmes fiát Rakoci György Vrunkat jövendőbeli Fejedelmünknek választottuk; Végeztük és *concludálunk* egyenlő egy értelemből, hogy az kik itt ez mostani Ország-gyűlésen jelen vannak, ugyan itt mingjárást tarrozzanak ő Nágának *homagiumokat* *prestálni*; az kik pedig jelen nem volnának is, Szekes helyeken első Gyűlésekben avagy törvényes Szekeknek napján tarrozzanak *prestálni, sub pena in articulo de hac re expressa*.

ARTICVLVS XVII.

Az elabalienaltatott idegen kezűl való leveleket miképen kellesek másoktól *recuperálni*; és ha ki azokat az repetens felnek nem *restituálna*, azok ellen való *processus* végeztetik, mely levelet *acquirálás* Filcúst nem *concedák*.

Kegyelmes Vrunk Fejedelmünk, láttuk sok szegény Nemes Atyankhainak árváknak, özvegyeknek ebből való fogyatkozásokat, hogy vagy az *Disturbiumbá*, vagy egyéb időben levelek *abalienaltatván*, és másoknak kezeknél volnának; hogy azért kegyelmes Vrunk ebből is valami bizonyos *processus observatassék*; Végeztük az Nód, és bölcs tanátsi tettekből is, hogy az kik leveleket *repetaltatják* másoktól, és nem *restituálják* *edocaltatván* az olyanokat az *repetens* fel az *Terminusra*, ha az törvénybe *comprobalatjuk*, és *iuris ordine* *comprobalatjuk*, hogy az levelek annál volnának; s nem *restituálna*; vagy ha *juramentumot* itélnek egynéhányad magával neki, és nem mentené meg

meg magát az Törvény ízeleti szerént, *eo facto juxta contenta Decretis Part. prim. Tit. 7 4* né csak *Evictornak*, hanem ugyá *debitornak* *pronunciatassék*, és tartozzek azt az peres Jofzágot meg kerélni és meg hozni. Ha pedig azt nem tselekedhetne, tartozzek annyi Jofzágot adni, az menyit az leveleknek *continentiaja* szerént *acquirálna* attólkinél az Levelek volnának; Ebben pedig semmit az *Fiscus* részéről nem értvén, mivel az *fiscus* leveleket nem szokot *acquirálni*, hanem abból az *regli uszst* követi az *Fiscus*.

ARTICVLVS XVIII.

Torda Varmegyében Felső Jara nevű pusztá telekről, se annak hatáiról az nyomot ki adni ne tartozzanak.

Thorda Varmegyében felső Jara nevű pusztá *Pradium* léven, Kegmes Vrunk, mikor valami ellopót marhanak az nyomot az Alfo Jara hatarra viszik, és azok az nyomot arra az felső Jarai *Pradiumra* viszik, ott *resistálnak*, és tovább nem akarjak vinni. Holot azért Kgmes Vrunk az az helyi pusztá, egy ember is nem lak; Végeztük egész Országul, hogy ha mely falurol arra az pusztá helyre nyomot visznek, ott ne *resistálnak*, hanem mind az pusztá *prediumon*, s' mind az határan vigyek által az nyomot mind addigh, az mig követhetik, hogy így az káros ember ne fogyatkozzék meg dolgában.

NO Sitaque præmissâ Supplicatione Dominorum Regnicolarum Trium Nationum Regni Nostri Transylvania, & Partium Hungariæ Ditioni nostræ subiectarum, benignè exaudita & admittâ, præscriptos universos & singulos Articulos, Nobis modo præmissis præsentatos, præsentibus literis nostris de verbo ad verbum, sine diminutione & augmento vel variatione aliquali, inseri & inscribi facientes, eisdemque ac omnia & singula in eisdem contenta, ratos, gratos & accepta

